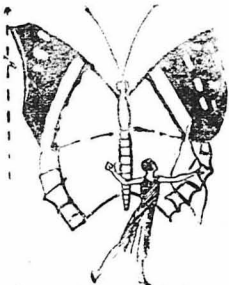

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΒΟΥΡΔΟΥΛΑ

‘Από τους προύχοντας στους πολιτάρχας. ‘Η πρώτη ‘Ελληνική ‘Αστυνομία. ‘Ένας ‘Αστυνομός συνένοχος της δολοφονίας του Καποδίστρια. ‘Ο Παρρασκευάς και τὸ ροπαλό του. Μιά φράσις πὺ ἔμεινε ἀνεξηγητή γιὰ τὴν ‘Αμαλία. ‘Η ποιηὴ τῆς ἀποκοφινώσεως. ‘Οι ‘Αργεῖτες στὸ γαΐδαρο !... Τὰ στηρίγματα τοῦ θρόνου. κλπ.

Τὸ ζήτημα τῶν δύο ἀστυνομῶν μοιάζει μὲ τὸ σοκ τοῦ χωριάτη· μονὸ δὲν ἔφτανε διπλό... περίσσειε. ‘Οποσδήποτε, τώρα πὺ ἀπεφασίσθη πῶς ἡ συγγένεσις τῆς Χοροφυλακτικῆς τῆν ‘Αστυνομία τῶν Πόλεων, μιὰ ἀναδρομικὴ ἐπισκόπησις στὰ χρονικά τῆς ‘Ελληνικῆς ἀστυνομίας εἶνε ἐπικαιρὴ καὶ θὰ μᾶς δειξῆ περιεργὰ πράγματα :

‘Όταν ὁ ἀείμνηστος Καποδίστριας ἀνέλαβε νὰ κυβερνήσῃ τὴν ‘Ελλάδα, βροῆε τὴ ζωὰ κατεστραμμένη, δειτροτομημένη καὶ τὴ δημοσία ἀσφαλεία σὲ ἐλεεινὴν κατάστασι. ‘Οι λεγόμενοι π ρ ο ὕ χ ο ν τ ε ς εἶχαν ἀποκτήσει πασσαδικὰς συνήθειες καὶ καταλείψαν τοὺς χωρικούς, οἱ δὲ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἀγωνιστὰς ἦσαν ἀνθρώποι σκληροτάχῃοι καὶ δὲν ἠθέλαν εὐκόλῃ νὰ ὑποταχθῶν στὸ Νόμο. ‘Ο Καποδίστριας ἐκήρυξε τότε «αἰρετὸν σύστημα δημογεροντίας». ‘Αφῆσε στὶς μεγάλας πόλεις τ’ ἀστυνομικά καθήκοντα ἀπὸ τοὺς δημογέροντες καὶ τ’ ἀνέθεσε στοὺς π ο λ ι τ ἄ ρ χ α ς, ὑπαλλήλους ἢ ὅποιοι διορίζον ἀπὸ τὸ Κράτος καὶ ὑπῆγοντο ἀπ’ εὐθείας σ’ αὐτοῦ. ‘Οι πολιτάρχαι αὐτοὶ εἶχαν στὶς διαταγὰς τοὺς ἑνα ἀριθμὸ ἀνδρῶν ἀτάκτων, διαορισμένων σὲ δωδεκαρχίας καὶ ἑξαρχίας, ἀπαράλλαχτα, ὅπως διαορίθη σὲ χιλιαρχίας, ἑξατομάρχους κλπ. ὁ λεγόμενος τότε «τακτικὸς στρατός». ‘Οι πολιτάρχαι σὲ μερικὰς περιπτώσεις φάνηκαν ἀποφασιστικοὶ καὶ χρησιμοῦ στήν κατάπνιξι ἐπαναστατικῶν κινήματων, ὅπως π. γ. στὴν ‘Υδρα. ‘Η τουρκοφάγος αὐτὴ νῆσος μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσι, εἶχε γίνει ἐπαναστατικὸν κέντρο, ὅπου ἐμαζεύονταν ὅλοι οἱ θερμοῦοι. ‘Επομένως ὁ πολιτάρχαι πρέπει νὰ θεωρηθῶν οἱ πρόδρομοι τῶν ἀστυνομῶν.

Στὰ τελευταία χρόνια τῆς Καποδιστριακῆς διοικήσεως Διευθυντῆς τῆς Πολιταρχίας Ναυπλίου ἦταν ὁ Γενναῖος, φημισμένος γιὰ τὴν ἀντιέτα τὸν καὶ τὴν ἀσθητικότητά του. Πολιτάρχαι ἡ ἀστυνομῶν ἐπιτετραμμένοι νὰ ἐπιτηροῦν τοὺς ὑπότακτους τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἦταν δύο, ὁ ‘Ιω. Καραγιάννης καὶ ὁ ‘Αθ. Γεώργης. ‘Ο πρῶτος εἶχε ταχθεῖ ἀπὸ τὸ Διευθυντῆ ὡς ἀστυνομικός ἐπιτηρητῆς τῶν δύο Μαυρομαχάλεων. ‘Αλλὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη δυστυχῶς ὁ σεβασμὸς πρὸς τὸ καθῆκον καὶ ἡ συναίσθησις τοῦ εἰβαν χροσκόπησῃε τόσο, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ ἀστυνομός ἔλαβε μέρος στὴ συνωμοσία καὶ δέχτηκε νὰ συντρέξῃ στὸ φόνο τοῦ Τ υ ρ ἄ ν ν ο ὑ ὅπως ἐφαντάζοντο τὸν ἀτυχὴ Κυβερνήτη. Τὴν ἡμέρα λοιπὸν τῆς δολοφονίας τοῦ Καποδίστρια, ὁ ‘Ιω. Καραγιάννης ἔπῃγε μὲ τοὺς φονεῖς Κωνσταντῖνο καὶ Γεώργιο Μαυρομαχάλη στὸ ναὸ τοῦ ‘Αγίου Σπυρίδωνος, διῆθεν ὅτι τοὺς παρακολουθοῦσε ὡς ὑπότακτος, πρᾶγμα ὅμως γιὰ νὰ συμπράξῃ μαζί τους.

‘Ο Καποδίστριας εἶχε εἰδοποιηθεῖ ὅτι ἡ ζωὴ του διέτρεχε κίνδυνον, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε νὰ δώσῃ πίστι στὶς συμβουλὰς τῶν φίλων του. ‘Η Θεοία Πρόνοια, εἶπε, ἀγρυπνεῖ ἐπὶ τοῦ Κυβερνήτου τῆς ‘Ελλάδος. ‘Θὰ σεβασθῶν τ’ ἄσπρα μου μαλλιά... ‘Αλλὰ μόλις ἐπρόχωρησε στὴν πόρτα τῆς ‘Εκκλησίας, εἶδε τοὺς δύο Μαυρομαχάληδες νὰ στέκων δεξιῶ καὶ ἀριστερᾶ, καὶ τὸν ἀστυνομὸ Καραγιάννη κοντὰ τους. ‘Οι Μαυρομαχάληδες ἐπιυροβόλησαν μὲ Μαυροβουνιώτικες πιστόλες μὲ διπλὰς σφαίρες. Συγχρόνως σχεδὸν ἐπιυροβόλησε ἐναντίον τοῦ Κυβερνήτου καὶ ὁ ἀστυνομός Καραγιάννης, ἡ σφαῖρα του ὅμως δὲν ἐπέτυχε καὶ πῃγε καὶ σφηνώθηκε στὸ ἀριστερὸ πρεβάζι τῆς πόρτας. ‘Ὡς σήμερα σώζεται ἀκόμη ὁ τύπος τῆς σφαίρας ἐκείνης, αἰωνία ἀνάμνησις τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου τοῦ πατριῶτου πολιτικοῦ καὶ αἰσχος τοῦ ἀθλίου ἀστυνομικοῦ ὄργανου. ‘Ο Καραγιάννης καταδικάστηκε σὲ θάνατον, ἀλλὰ τοῦ ἔχαριστήκε ἡ ζωὴ.

Τὸ Καποδιστριακὸν σύστημα τῆς Πολιταρχίας ἐσυνεχίσθη καὶ μετὰ τὴν ἔλευσι τοῦ Βασιλέως ‘Οθωνος στὴν ‘Ελλάδα, ἐπὶ τῆς ‘Αντιβασιλείας. ‘Όταν ὅμως συνειστέθησαν οἱ ἄημοι, ἐξεδόθη τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1836 διάταγμα συστάσεως «Δημοτικῆς ‘Αστυνομίας». Σὺμφωνα μὲ τὸ διάταγμα αὐτὸ, τὴν ἀστυνομικὴ ἔξουσις ἔξασκουσε ὁ Δήμαρχος, ὁ ὁποῖος διώκει καὶ τὸν ‘Αστυνομὸ, ἔταν πολίτη, φίλο βέβαια τοῦ κόμματος! ‘Ο ‘Αστυνομός οὔτε στολὴ ἔφερε, οὔτε κανένα ἄλλο διακριτικὸν σῆμα, πλὴν τοῦ βουρδουλα, ὁ ὁποῖος κρεμόταν ἐπιδεικτικῶς ἀπὸ τὸ μπράτσο του μ’ ἑνα λουρί, πρὸς σοφρονισμόν τῶν κακοποιῶν στοιχείων καὶ φρόβον τῶν... ἀντιθέτων! Σὺνήθως ὁ βουρδουλας ἦταν ὄπλο φοβερὸ, καμωμένος ἀπὸ ξεραμένην οὐρὰ σελαχιῦ, ἀγκασθιτῆ, ἢ ἀπὸ οὐρὰ βωδιῦ! ‘Οι ἀστυνομικοὶ κλητήρες δὲν ἦταν ἀπλοσμένοι, ἀν καὶ ἡ κατάστασις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦταν ἐντελὸς ἀνάμολος. ‘Ο ἴδιος ὁ ‘Οθων δὲν ἠθέλε νὰ τοὺς δώσῃ ὄπλα, γιὰτι θὰ ἐγίνοντο ἐπικίνδυνα στὰ χεῖρα ἀνθρώπων εὐεξάπτων, οἱ ὁποῖοι δὲν

μποροῦσαν νὰ ξεχωρίσων τὰ προσωπικά τους πάθη ἀπὸ τὸ καθῆκον τους. ‘Εἶχαν ὅμως οἱ ἀστυνομικοὶ κλητήρες διακριτικὸν σημεῖον ὀρίζομενον ἀπὸ τὸ Νόμο— ἑνα μικρὸν ραβδί, ἔξῃνητα πόντων, περιβαλλόμενον ἀπὸ ταινίεσ μὲ τὰ ἐθνικά μας χρώματα ἄσπρο καὶ γαλάζιο. ‘Απάνω στὶς ταινίεσ ἦταν χαραγμένη ἡ φράσις : « Η ἰ σ χ ὕ ς τ ο ὕ Ν ὅ μ ο υ ». Τὸ ραβδί αὐτὸ σιγὰ - σιγὰ τῆς διαστάσεως ὀπαλοῦ, χρησιμοποιήθηκε καταλλήλως καὶ γίνηκε... τὸ ξ ὕ λ ο τ ἦ ς γ ν ὄ σ ο ι ς ! Στὴν κεφαλὴ τοῦ ὀπαλοῦ ἦταν ζωγραφισμένον ἑνα μᾶτι γυρολόμνον! Καὶ τὸ ὀπαλό κρεμόταν ἀπὸ τὸν ὄμο τοῦ ἀστυνομικοῦ κλητήρος μὲ μιὰ κυανόλευκὴ ταινία. ‘Οἱ ε ἰ ρ ῆ ν ο - φ ὕ λ α κ ε ς (γιατι αὐτὴ ἦταν ἡ ἐπίσημη ὀνομασία τῶν ἀστυνομικῶν κλητήρων) ὅταν ἐκτελοῦσαν ὑπηρεσία, ὄφειλαν νὰ φέρων πάντοτε τὸ σύμβολο τοῦτο τῆς ἰσχύος τῶν. ‘Όταν δὲ ἠθέλαν νὰ συλλάβων κανένα, ἐσήκωναν ψηλὰ τὸ ὀπαλό καὶ ἔλεγαν :

— ‘Εν ὀνόματι τοῦ Νόμου, σὲ διατάσσω νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς !...

‘Εννοεῖται, ὅτι σπανίως οἱ πολῖται τῶν ὀρηκτικῶν ἐκείνων καιρῶν ὑπάκουον πρόδημα. Σὺνήθως ἔκαναν ἀντίτασι, καὶ τότε τὸ ὀπαλό ἔπαξε κεφάλι, σάρες, πλευρὰ! Γιὰ τοῦτο, μὲ τὸν καιρὸ, τὸ κεφάλι τοῦ ὀπαλοῦ κατεσκευάθη σφαιρικὸν καὶ φοραζίστηκε μὲ πρῶτες !... Περὶφημος τότε ἦταν ἑνας ἀστυνομός τοῦ Ναυπλίου, Παρρασκευᾶς Γιαννακοπούλος ὀνόματι, πὺ ἔλαβε μέρος καὶ στὴ Ναυπλιτικὴ ‘Επανόστασι. Στὰ χεῖρα του τὸ ὀπαλό ἔκανε θαύματα καὶ ἄθλους ‘Ηρακλέους !... Σώζεται δὲ ἀκόμη στὸ Ναῦπλιον τὸ κατάστημα τῆς πρώτης ‘Αστυνομίας, ἐκεῖ ὅπου τώρα εἶνε τὸ συμβολαιογραφεῖο τοῦ κ. Περαρά.

‘Οι «εἰρηνοφύλακες» ἐστρατολογούντο ἀπὸ τὰ πιὸ ἄταχτα στοιχεία, ἀπὸ τοὺς ν τ α ἦ δ ε ς. ‘Επιτρατοῦσε δηλαδὴ τότε ἡ ἀντίληψη ὅτι «πᾶσαλος πᾶσάλω ἐκρούεται».

Ποιά ἰδέα εἶχαν οἱ δήμαρχοι γιὰ τ’ ἀστυνομικά τους καθήκοντα τὴν ἐποχὴ ἐκείνη; μᾶς τὸ λέει ἑνα νόστιμον ἐπεισόδιον πὺ γίνηκε ὅταν οἱ πρῶτοι μᾶς βασιλεῖς περιῶδοναν στὴ Στερεὰ ‘Ελλάδα. Τὸ Βασιλικὸ ζεῖθος, ἀκολουθοῦμενον ἀπὸ ὅλη τὴν Ἀλφῆ ἔφτασε καὶ στὴ Νέα Πέλλη τῆς Λοκρίδος. ‘Ο φρουτανελλοφόρος δήμαρχος εἶχε φιλοτιμηθεῖ νὰ δείχνῃ στὴν ‘Αμαλία καὶ τὴν ὄραία ἀκολουθία τῆς τῆς φυσικῆς καλλονῆς τοῦ τοῦ καὶ κἀθε στιγμῆ, γεμάτος ἐνθουσιασμό, ῥωτοῦσε τὴ Βασίλισσα :

— ‘Ε, πὸς σοῦ φαίνεται τὸ χοριό, Βασίλισσά μου;

— ‘Επὶ τέλους ἡ ‘Αμαλία ἀπήντησε :
— Καλό εἶνε, κ. Δήμαρχε, ἀκούσα ὅμως ὅτι γίνονται πολλοὶ φόνοι ἐδῶ.

Γεμάτος θυμὸ τότε ὁ ἡρωϊκὸς Δήμαρχος εἶπε :
— ‘Αμ τί θαρρεῖς, Βασίλισσά μου, ἐδῶ πέρα εἶμαστε ὅλοι...

Καὶ ἐξετόμισε μιὰ λέξι πὺ ἡ ‘Αμαλία δὲν ἐκατάλαβε καὶ ματαίως ἐζήτησε ἀπὸ τοὺς αὐλοκούς τῆς νῆ τὴν μάθη. ‘Ο ὕπασπιστὰς δὲν ἠθέλαν νὰ τὴν ἐξηγήσων καὶ ἡ κυριεὶς τῆς τιμῆς ἐκοκκίνιζαν στὸ ἀκουσμά τῆς.

‘Ο ἰστορικὸς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης γράφει :
· Αἱ ἀστυνομικαὶ διατάξεις ἀνεγνώστοκο ἀπ’ ἐκκλησίας καὶ ἐδομαιοῦντο διὰ τυμπακοροῦσις εἰς τὰ κυριότατα μέρη τῶν πόλεων.

· Εἶθῆς ὅμως μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἦταν γράμμα γερόν·.

· ‘Αλλὰ καὶ οἱ ἀστυνομικοὶ ἔτρεφαν περιφρόνησι στὰς διατάξεις τους. ‘Όπως οἱ πολῖται, εἶται καὶ αὐτοὶ τῆς ἔγγραφαν στὰ παλῆά τους τὰ παποῦσινα.

· ‘Όχι σπανίως διορίζοντο καὶ ἀστυνομοὶ ἀγοράματοι ἢ μόλις γνωρίζοντες γραφῆν. Τὸ μόνον πὺ ἤσεραν καλά ἦταν ἡ ἀριθμησις : ‘ἤσεραν δηλαδὴ νὰ μετροῦν «παρὰ μίαν τεσσαράκοντα» στὴ ράχη τῶν ‘Ελλήνων πολιτῶν.

· ‘Όπως πάντοτε, ἀλλὰ περισσότερον στὰ χρόνια ἐκείνα τῆς πανελλοδικοῦς φτώχειας, ἡ κλοπὴ ἀνθοῦσε στὴ ζωὰ μας. ‘Οι ἀστυνομοὶ ἢ ἀδιαφοροῦσαν, ἢ ἐξαναν τὸ στραβό, ἀν ἐπρόκειτο περὶ φίλον τοῦ κόμματος. Γιατι οἱ καλύτεροι μπράβοι ἦταν οἱ... ζωοκλέπται. Καὶ εἶται ὁ χωρικός πὺ τοῦ εἶχαν κλέβει τὸ ζῶο του ἢ ὁ ἔμπορος πὺ τοῦ εἶχαν ἀνοίξει τὸ μαγαζὶ του, ἀντὶ νὰ πάη στὸν ἀστυνομὸ πὺ δὲν θὰ τοῦ ἔκανε τίποτα, ἔτρεχε στὸν παπὰ νὰ διαβάσῃ ἀφορισμὸ! Γιατι τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὑπῆρχε θεοσεβεία, ἀκόμη καὶ στοὺς κλέφτες.

· ‘Εν τοῦτοις πολλοὶ ἀστυνομοὶ ἔβαναν μὲ σύντομην διαδικασίαν καὶ τῆς δικαστικῆς διαδικασίης. ‘Ο τρόπος τους ἦταν παράδοξος καὶ θυμίζε τὰ χρόνια τῆς Τουρκίας, ὅταν ὁ Κατῆς ἐδίκαζε καὶ κατεδίκαζε ἐπιυλοῦμενος τῆς θεῖα ἀντίληψι, καὶ πολλὰς φορὲς τὴν ἀντίληψι τοῦ πλουσιωτέρου ἀπὸ τοὺς δαιδίκους : ‘Εκείνος πὺ πιανώταν κλέπτον ἐπ’ αὐτοφρόνῃ, ὑπεβάλλετο σὲ πολλὰ μέρη τῆς ‘Ελλάδος στὴν ποιητῆ τῆς ἀ π ο κ ο φ ι ν ὄ σ ε ω ς, ἡ ὁποῖα

κατά περιεργή σύμπτωση, άπαντάται και στο άρχαιο Έλληνικό Ποινικό Δίκαιο, και μάλιστα στην Άδική. Οί κλητήρες έγγυρίζαν διαπομπευτικά τόν ένοχο άπ' όλους τούς δρόμους, τέλος τόν έφεραν τόν Άγορά, τόν εκάθιζαν σταυροπόδι χάρου και τόν έσοκέαζαν μ' ένα κοφίνι. Έπάνω στο κοφίνι εκείνο κάθε πολίτης είχε τό δικαίωμα να καθήση και να πη ό,τι ήθελε εις βάρος τού ένόχου ! 'Ο έξευτελισμός εκείνος εφαρμόζετο και εις τούς πλαστογράφους και σε όσους άρνούνταν τή γνησιότητα τής ύπογραφής τους.

Η Δημοτική Άστυνομία υπέβαλλε σε διαπόμπευσι και τις άμαρτάνους γυναίκες. Τά ήθη τότε ήταν άγνά και ή τιμωρίες άγριες. Άλλοιμονο στη γυναίκα που θά γινόταν γνωστό τό άμαρτήριά της. 'Ο λιθοβολισμός άρχιζε άπό τούς συγγενείς και συνεχίζονταν άπό τόν άγριο κόσμο και άπό τ' άστυνομικά όργανα. Έπειτα οί κλητήρες τήν εκάθιζαν έπάνω σ' ένα γαΐδαρο έξ άναστρεφά—κατά τή Βυζαντινή φράση—και τήν άνάγκαζαν να κρατή τήν ουρά τού ζφου. Έτσι γυμνή πολλές φορές τήν περιέφεραν στους δρόμους, ενώ μπροστά έβράδιαν ό τιμητανιστής τής Δημαρχίας κτυπώντας τό τύμπανο !

— Έβγάτε να ίδητε τήν λοιπιμένη !...

Έπειτα, τήν έστειλαν στην έξορία, συνήθως στο χωριό της, όπως μάς λένε οί άκόλουθοι δημώδεις στίχοι :

Όποια δέν κάνει φρόνιμα
Και κάνει έργολαβία
Στό γαΐδαρο καί στο χωριό
Καί στην Άστυνομία !

Συχνοτάτη ήταν και ή διαπόμπευσι τών λοιποδύτων και τών κλεφτοκοπιτών. Τούς κρεμούσαν πάνω τους τά κλοπιμαία και τούς έγγυρίζαν στους δρόμους, ενώ πίσω άκόλουθοίσε ό «ειρηνοφύλας» χτυπώντας αλύπητα στη ράχη τού λοιποδύτη με τό βούβουλα !...

Μία διάταξη τής έποχής εκείνης όριζε και τά τής διαπομπεύσεως τών «άλητών και άγνωτών». Ένας άγράμματος άστυνόμος μη καταλαβαίνων τήν λέξι άγνωτής, έπιανε όλους τούς Άρ ρ ε ι τ α ς που έπεφταν στά χέρια του και τούς διεπόμπευε ! 'Από τό «Άργος είσαι ; Στο γαΐδαρο !» Ματαιώς οί δυστυχημένοι αυτοί διεμαρτύροιστο ότι τό Άργος βιάζει καλούς και τιμίους άνθρώπους, ό άστυνόμος ήταν άμεταπίετος.

Με όλα αυτά τά παρατρέαγονδα, ό Βασιλεύς 'Οθων έδινε μεγάλη σημασία στην έξάσκησι τής άστυνομικής έξουσίας διά τών δημάρχων. Καί όμως οί πρώτοι που επαναστάτησαν τό 1862 εναντίον του ήταν οί άστυνόμοι και οί δημαρχοί τής Έλλάδος, εκτός ενός : τού δημάρχου τής 'Ανάφης, ό όποιος, τρεις μήνες μετά τήν άφιξη τού Γεωργίου στην Έλλάδα, έξακολούθησε να βιάζει και να τοιχοκολλά διαταγές « εν όνόματι τού Βασιλέως 'Οθωνος !»

Ό 'Ιστορικός

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟ ΠΡΙΟΝΙ

Τόν καιρό που ζούσε ό 'Ιωσήφ, ό σέζυγος τής Παναγίας, τό πριόνι ήταν άκόμη άγνωστο. Οί Ξυλοουργοί δέν ειχαν για τή δουλειά τους παρά μιά άξίνα και μερικά μαχαίρια.

Μιά μέρα που ό Άγιος 'Ιωσήφ έλειπε από τό μαγαζί του, ό διάβολος μπήκε μέσα για ν' άνασφαλέρη τά πράγματα και να χάνη καμιά ζημιά. Είδη τότε δύο μαχαίρια, τά όποια, ό φτωχός 'Ιωσήφ, χρησιμοποίησε για να ισιάζει τά Ξύλα που έκοβε. 'Αμέσως, χωρίς να χάνη καιρό, τό πνεύμα του κακού τά πήρε στα χέρια και άρχισε να χτυπά τή λάμα του ενός άπάνω στη λάμα τού άλλου.

Όταν έτελειώσε τή δουλειά του, ό διάβολος κρύφτηκε πίσω από μιά πόρτα και περίμενε να γυρίση ό 'Ιωσήφ για να γελάση με τό θυμό του, όταν θάβλεπε τά μαχαίρια του κατστραμμένα.

Πράγματι όταν ξαναγόρσε ό 'Ιωσήφ και είδη τά μαχαίρια του σ' αυτό τό γάλι, άρχισε να φωνάζη :

— Ποιός διάβολος τόκανε τάχα αυτό ;...

Μά σε λίγο, χαμογελώντας ψιθύρισε :

— Θεέ μου, σ' εύχαριστώ που με φώτισες !... κι' άκουμπώντας τό άπάνω σ' ένα Ξύλο, άρχισε να τό πριονίζει.

Έτσι έφευροέθηκε τό πριόνι.

Ό διάβολος, έν τώ μεταξύ, χώνοντας τήν ουρά του, κάτ' άπ' τά σκέλια του, πήρε τό δρόμο του για τήν κόλαση καταφουρισμένος...

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

Χίλια πουλιά στον ήλιο που πετούν όλη τή μέρα
και κελαιδώντας φεύγουνε και σιχίζουν τόν άέρα,
κι' έγω μονάχος τά θρωό άπ' τό παρόνθού μου
και σολλογίζωμαι άμίλητα και λέω με τό μυαλό μου :
Πουλιά μου, δέν ήθελα άλλο καλό, μονάχα
τή ζηλεμένη χάρι σας και τά φτερά σας γάρα,
να πέταγα για μία στιγμή στην κόρη π' αγαπώ
ένα φιλή να πάω της, δύο λόγια να τής πώ.

ΛΑΓΓΚΗ ΖΩΟΛΟΓΙΑ

Η ΓΙΔΑ

Τήν γίδα τήν έφκιασεν ό διάβολος, μά τά πόδια της στεκόντουσαν όρθά, σαν Ξύλο και δέν έλιγοδύσαν.

Έτσι στεκότανε πάντοτε όρθή και όταν έγεννούσε έφορούσανε τά γίδια.

Μιά ήμέρα, ό Σατανάς, τήν έδειξε στο Χριστό και τού έλεε :

— Έφκιασα ένα πράμμα, μά δέν μπορώ να τό κάνω να καθήση. Τότε ό Χριστός έβγαλε τή βούλα του, γούλωσε τή γίδα στα δύο τής γόνατα, κι' άμέσως καθήσε.

Γιά τούτο τά γίδια έχουσι στα δύο μπροστινά ποδάρια τους, άπό μιά βούλα, στα γόνατα.

Ο ΛΑΓΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΛΑΓΩΝΙΚΟ

Ό Χριστός κι' ό διάβολος ήσαν κάποτε μαζί. Μιά ήμέρα λέγει ό διάβολος στο Χριστό :

— Έφκιασα ένα πράμμα, που δέν τό πιάνει τίποτε.

— Για να τό ιδώ, τού λέει ό Χριστός.

Τότε ό διάβολος άπόλαξε άπό κάτω άπό τήν κάππα του, τόν λαγό.

Τήν άλλη ήμέρα, λέει ό Χριστός τού διαβόλου :

— Για άπόλυσε πάλι, εκείνο τό πράμμα που έφκιασες.

Άμα άπόλυσεν ό διάβολος τόν λαγό, άπολάει κι' ό Χριστός τό λαγωνικό και τόν τραζόνει !

Τότε ό διάβολος έσκασε άπ' τό κακό του. Κι' άπ' τή μέρα αυτή μαζέσει όλους τούς λαγούς και τούς βάσει κάθε βράδυ μέσα στα χωράφια, να τρώνε τό σιτάρι για να μη φριάνουν λειτουργιά ή χριστιανές γυναίκες για τό θεάνθρωπο...

Μά ύπάρχουν και τά λαγωνικά που πιάνουν τούς λαγούς κ' έτσι δέν άφανίζεται τό σιτάρι.

Ο ΣΚΑΝΤΖΟΧΟΙΡΟΣ

Ό Σκαντζόχοιρος ήταν ένας χωριάτης κλέφτης και τεμπέλης. Τό καλοκαίρι άντί να πηγαίνη στο δάσος να κόβη παλούνια, για να στηλώνη τήν κληματεριά του και να φράξη τό χωράφια του πήγαινε κι' έκλεβε τά παλούνια τών άλλων.

Τόν χειμώνα πάλι, άντί να πηγαίνη στο βουνό να κόβη ζωντοπούναρα και Ξύλα, για τή φωτιά του, πήγαινε κι' έκλεβε τά Ξύλα τής γειτονιάς.

Μιά ήμέρα έκλεψε και μιάς γουρής τά παλούνια, μιάς γουρά—βάθος που ήτανε έκατό έτών !

Έκείνη όμως τόν είδη, τόν καταράστικε και τούτε :

— Να μη τ' άγίσης από πάνω σου τά παλούνια που'κλεψες, όσο ζης και ύπάρχεις !.

Κι' από τότε ό Σκαντζόχοιρος, έγινε σκαντζόχοιρος, παλούνια και άγκάθια φοροτομένος !

Η ΓΟΥΣΤΕΡΙΤΣΑ

Τις ξέρετε βέβαια εκείνες τις σταγυιές, μικρές γουστερίτσες, που βρίσκονται στα σπίτια, που άλλου τις λένε «σαμαμάρθια», άλλου «μολέματα», άλλου «σοκολοέντες» κλπ.

Λοιπόν ή γουστερίτσα αυτή ήτανε κλησάορσισσα. Φτωχή και ντυμένη όλο μισοτριμμένα και ξεθοριασμένα ρούχα, όπως εινε και τώρα. Άπό τή φτώχεια της, έπερνε τό λάδι τής εκκλησίας και τό έβραζε στα λάχανά της.

Έτσι τά καντόλια μέναν στην εκκλησιά, όλονυχτής, σβυστά.

Πολλές φορές μάλιστα τό παράκανε και οί άγιοι δέν έβλεπαν φως στο ναό τους.

Έτσι έφτασε και ή γιοστή τών Φώτων, που έπρεπε να λάμπη ή εκκλησία και να φέγγη.

Η γουστερίτσα τό βράδυ εκείνο είχε πάλι λάχανα, καί τρυφερά ραδίκια και ψημμένη ρέγγα. Πώς να τά φάη όμως, έτσι καθώς ήτανε άλάδοτα :

Η εκκλησία δέν είχε λάδι, παρά μόνον για εκείνη τή βραδειά.

Έδωσε από δω, έδωσε από κεί, τή βάνε ό Πειρασμός και πέρνει Ξανά τής εκκλησίας τό λάδι ! Έτσι τή βραδυά τών Φώτων, έμειναν και πάλι ή εικόνες, με σωτεινές και σβησμένες τις καντύλες. Τότε ό Θεός καταράστηκε τή γουρά Γουστερίτσα να γείνη «σαμαμάρθι» !

Κι' αϋτή από τό κακό της, γυρίζε, στα σπίτια κάθε βράδυ και σβύνει τις καντύλια.

Γι' αυτό στα σπίτια τήν έχουν για κακό.

Σε πολλά, μάλιστα μέρη πιστεύουν, πως όποιος σκοτώσει σαράντα γουστερίτσες από αυτές, θα σώση τήν ψυχή του, θα πάη στον Παράδεισο !...

Κοιλιάς κλανθιμώνος είν' ή γή, βασάνων κατοικία, τήν καταφύγει ό χειμώνας, τήν προπολεί τό θέρος, άλλ' άμα τής προσμενιά, παρηγορός ό Έρως, γίνεται γέλος ό κλανθιμός, και ό χειμών ειδία !...

Δ. Σ. Βυζάντιος

Μισώ, μισώ τά στέμματα τά γούρας ύψημένα, άλλ' αγαπώ πλειότερον πολυ τά συντριμμένα...

Α. Παράζχος